

Het verwijderen van de neusamandel

Inleiding

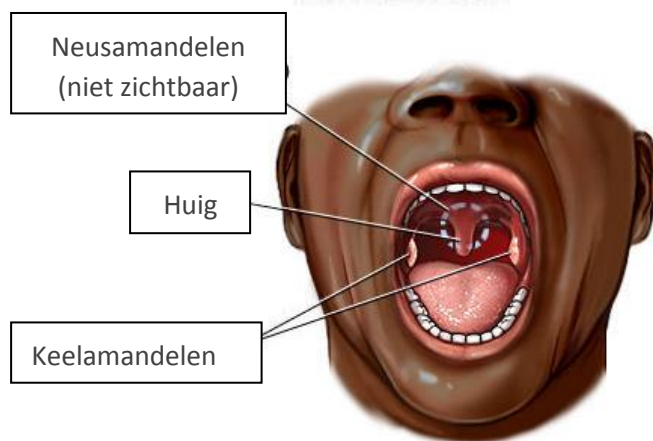
Bij onderzoek van uw kind is gebleken dat de neusamandel klachten veroorzaakt. De KNO-arts heeft u daarom voorgesteld om de neusamandel van uw kind te verwijderen. In deze folder leest u meer informatie over de functie van de amandelen, over de operatie zelf, over de dagopname op de kinderafdeling, maar ook over de periode daarvoor en erna.

Wat zijn amandelen

In het lichaam zitten op verschillende plekken lymfeklieren. Deze klieren gaan ontstekingen tegen en zorgen zo voor een goede afweer. Op de plek waar de mond en neus overgaan naar de keel zitten ook lymfeklieren. Deze klieren vangen binnendringende ziekteverwekkers op en maken ze onschadelijk. Op een paar plaatsen zijn de lymfeklieren verdikt:

- In de keel. De keelamandelen (tonsillen) zijn te zien als knobbels links en rechts achter in de keel. De huid, het aanhangsel van het zachte gehemelte, hangt midden tussen de keelamandelen.
- In de neus-keelholte. Dit is de ruimte achterin de neus boven het zachte gehemelte. Het verdikte lymfeklierweefsel in het dak van de neus-keelholte noemt men de neusamandel (het adenoid). Vooral jonge kinderen hebben een grote neusamandel. Vanaf ongeveer het achtste levensjaar wordt de neusamandel kleiner. Aan de zijkanten van de neusamandel begint de buis van Eustachius. Dit is de verbinding waardoor lucht van de neus-keelholte naar de oren gaat.
- Achter op de tong. Dit deel wordt de tongamandel genoemd en gaat naar de zijkant van de tong over in de keelamandelen.

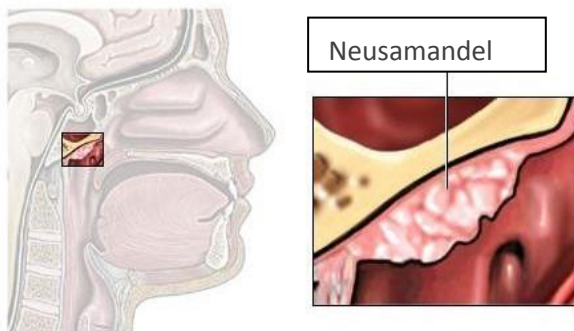
De amandelen vormen maar een klein gedeelte van het lymfeklier-systeem van het lichaam. Als de amandelen worden weggehaald, heeft dit geen merkbare gevolgen voor de afweer.

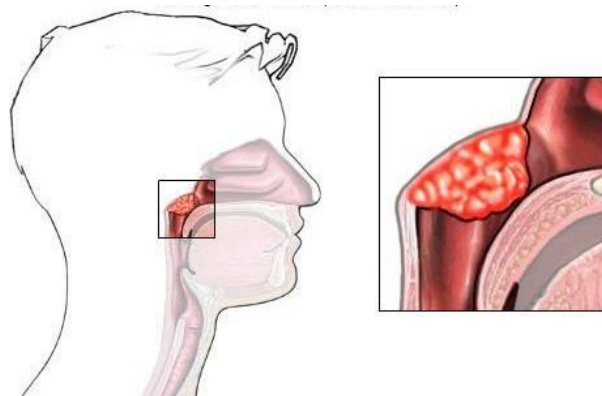
Waarom wordt de neusamandel verwijderd

Soms komen er zoveel ziekteverwekkers binnen dat de neusamandel zelf ontsteekt. De amandel wordt dan dik. Als de neusamandel ontstoken is, gaat de neus achterin dicht en heeft een kind vaak een snotneus. Andere klachten kunnen zijn: slecht slapen, snurken, veel door de mond ademen en/of steeds weer oorontstekingen.

Neusamandelen normaal

Neusamandelen ontstoken

De oren

Bij een aantal kinderen die klachten hebben van de neusamandel is er ook een probleem met de oren. In het begin zijn er vaak weinig klachten. Tijdens een verkoudheid is het gehoor van uw kind vaak tijdelijk wat slechter.

Vorbereiden

Bij een van tevoren geplande opname, zoals deze dagopname, is het belangrijk uw kind goed voor te bereiden op datgene wat hem te wachten staat. De leeftijd en de aard van uw kind bepalen wat u vertelt, op welke manier en op welk tijdstip. Zorg er in ieder geval voor dat u zo eerlijk en eenvoudig mogelijk vertelt wat er gaat gebeuren. Bij jonge kinderen is het geven van allerlei medische details overbodig. Deze kunnen meer angst oproepen. Vertel hen vooral wat ze zullen zien, voelen, horen, ruiken en zeg hen in ieder geval dat ze mogen huilen. Ook is het goed om eerlijk te vertellen dat ze pijn en een bloedneus kunnen hebben na de operatie. Geadviseerd wordt om paracetamol-zetpillen voor uw kind in huis te halen. Het is goed uw kind te vertellen waarom het in het ziekenhuis wordt opgenomen en hoe lang het gaat duren. Voor kinderen is het belangrijk te weten dat het verblijf tijdelijk is.

Wellicht kunnen de volgende boeken als hulpmiddel dienen om uw kind voor te bereiden op de dagopname voor het verwijderen van de neusamandel.

- Dick Bruna, Nijntje in het ziekenhuis (vanaf 2 jaar)
- Stefan Boonen & Birgitte Vangehuchten, Lucas en de slaapdokter (vanaf 3 jaar)
- Henk Figee, Jesse Pantoffel gaat naar het ziekenhuis (vanaf 4 jaar)
- Christine Kliphuis, Ijs voor Matthijs, over je amandelen knippen (vanaf 4 jaar)

Voorlichtingsmiddag

Als uw kind ouder dan drie jaar is, ontvangt u een uitnodiging voor de voorlichtingsfilm op de kinderafdeling. De voorlichtingsfilm is op woensdagmiddag. Er zijn meerdere kinderen met hun ouders die een uitnodiging hebben gekregen. De voorlichtingsfilm laat zien wat Gijs en zijn moeder allemaal mee maken toen hij naar het ziekenhuis moest om geopereerd te worden. De voorlichtingsfilm geeft een beeld van wat er allemaal gebeurt tijdens een dagopname, wie er allemaal werken op de kinder- en operatieafdeling en hoe het eruit ziet in het ziekenhuis. Daarna laat de pedagogisch medewerker de verschillende ziekenhuismaterialen zien en kunnen de kinderen ze vasthouden en/of ruiken. Eventuele vragen van de kinderen en hun ouders worden ook door haar beantwoord. Dit duurt in totaal ongeveer 45 minuten.

Als uw kind jonger dan drie jaar is, ontvangt u geen uitnodiging voor de voorlichtingsfilm. Mocht u het voor uw kind of uzelf toch prettig vinden om de voorlichtingsfilm (of de kinderafdeling) te zien, dan kunt u een afspraak maken bij één van de pedagogisch medewerkers op de kinderafdeling.

Polikliniek anesthesiologen

Na de voorlichtingsfilm gaan de kinderen en ouders naar de polikliniek van de anesthesiologen. Als een kind niet naar de voorlichtingsfilm is geweest (bijvoorbeeld omdat uw kind jonger dan drie jaar is), dan kunt u rechtstreeks naar de polikliniek van de anesthesiologen gaan. De anesthesioloog vertelt u in het kort wat de anesthesie inhoudt. Tevens stelt hij u enige vragen en heeft u de gelegenheid om uw vragen te stellen. Alle kinderen die anesthesie gaan krijgen, moeten vóór de operatie door de anesthesioloog gezien worden.

Vorbereiding

Samen met uw kind kunt u de benodigde spullen inpakken.

Een lijstje van dingen die u mee neemt:

- een schone pyjama of nachthemd (die uw kind pas op de kinderafdeling aandoet)
- sloffen
- schoon ondergoed / luiers
- de schone lievelingsknuffel van uw kind
- eventueel een eigen drinkbeker
- eventueel een fopspeen
- medicijnen die uw kind gebruikt
- iets te eten voor uzelf (koffie & thee kunt u op de afdeling krijgen)
- deze brochure

Sieraden (van uw kind én uzelf) kunt u het beste thuis laten. Eventuele nagellak en/of gelnagels moeten van tevoren verwijderd worden van de nagels van uw kind. Het kan zijn dat tijdens of na de operatie de kleding van uw kind of uzelf vies wordt.

Wilt u eventuele broertjes of zusjes die niet geopereerd moeten worden, niet meenemen naar het ziekenhuis? Dit geeft (te) veel onrust op de afdeling.

De dag van de operatie

Op de dag van de operatie mag uw kind vanaf een vastgesteld tijdstip **niets meer eten en/of drinken** en ook niet snoepen. Dit noemen we 'nuchter zijn'. Wat uw kind wel mag hebben, staat in de folder 'Anesthesie voor kinderen tot 12 jaar'.

We raden u aan om op de dag van de operatie zelf wel goed te ontbijten. Door bijvoorbeeld de spanning of door de niet-alledaagse omstandigheden kunt u flauw vallen. Ontbijten verkleint de kans dat u flauwvalt.

U moet thuis, voordat u naar het ziekenhuis vertrekt, bij uw kind de temperatuur opnemen en daarna een paracetamol-zetpil geven. Het verwijderen van de neusamandel is pijnlijk. Daarom wordt al voor de operatie begonnen met pijnbestrijding. Dit is een hogere dosering dan u anders aan uw kind zou geven. U heeft de zetpil meegekregen of de dosering doorgekregen tijdens het bezoek aan de anesthesioloog.

Belangrijk

Indien uw kind in de week voor de operatie pijnstillende middelen heeft gebruikt, die salicyl bevatten (zoals aspirine, dolviran, witte kruispoeders, APC-tabletten), kan de operatie niet doorgaan. Dit zijn namelijk bloedverdunnende medicijnen die de kans op een nabloeding vergroten. Ook als uw kind ziek is, koorts heeft of aan het hoesten is, kan de operatie niet doorgaan. Er wordt dan een nieuwe afspraak voor de operatie gemaakt. U kunt contact opnemen met de verpleegkundigen van de kinderafdeling; ook als u twijfelt, kunt u bellen om te overleggen.

In het ziekenhuis

Op de opnamedag komt u met uw kind naar de kinderafdeling. De kinderafdeling bevindt zich op de begane grond. Bij aankomst op de afdeling meldt u zich bij de balie. Een verpleegkundige brengt u en uw kind naar zijn kamer. Uw kind krijgt een armbandje om met daarop zijn naam en geboortedatum. Daarna doet uw kind zijn schone pyjama, zonder hemd of romper, aan. De verpleegkundige geeft in het kort uitleg over wat er gaat gebeuren. Vaak moet u nog wachten voordat uw kind aan de beurt is. In die tijd kan uw kind met het aanwezige speelgoed spelen. Meestal liggen er meer kinderen op de kamer die ook voor een dagopname naar het ziekenhuis komen, maar soms ook kinderen die moeten blijven slapen in het ziekenhuis.

De anesthesie (narcose)

Uw kind wordt in bed naar de operatieafdeling gereden door u en een verpleegkundige. Bij de operatieafdeling nemen de medewerkers van deze afdeling de zorg voor uw kind over. De verpleegkundige gaat terug naar de kinderafdeling. Uw kind mag zijn lievelingsknuffel en eventueel een fopspeen meenemen naar de operatieafdeling. Eén van de ouders heeft de mogelijkheid om zijn kind te ondersteunen bij de inleiding van de anesthesie en op de kinderverkoeverkamer; dit is echter geen verplichting. Zwangere moeders worden afgeraden om bij het onder narcose brengen van hun kind te zijn. Dit geldt ook voor het aanwezig zijn op de kinderverkoeverkamer. De reden hiervoor is de aanwezigheid van narcosegassen in deze ruimtes. Voordat u mee naar binnen mag, moet u eerst uw schoenen uitdoen, een ziekenhuisoverall (over uw gewone kleding heen) aandoen, ziekenhuisklompjes aandoen en een operatiemuts opzetten. Dit om ervoor te zorgen dat de operatiekamer schoon blijft. Uw kind krijgt ook een operatiemuts op. Uw kind wordt met bed de operatiekamer ingereden. Daarna wordt uw kind op de operatietafel geholpen. Uw kind krijgt een knijpertje aan zijn wijsvinger en drie plakkers op zijn borst en buik. Deze zijn verbonden met een monitor zodat de hartslag en ademhaling van uw kind goed in de gaten gehouden kan worden tijdens de narcose. Soms worden het knijpertje en de plakkers aangebracht als uw kind al onder narcose is. Dit gebeurt vooral bij jongere kinderen en als kinderen erg onrustig zijn.

De anesthesie wordt toegediend via een kapje op de neus en mond of via een naaldje in de arm of hand. Tijdens het bezoek aan de polikliniek van de anesthesiologen is door u en de anesthesioloog (en eventueel uw kind) besloten op welke manier uw kind de anesthesie gaat krijgen. Het kan zijn dat uw kind op een andere manier reageert dan u van hem gewend bent. Uw kind kan gaan draaien met zijn ogen of trekkingen hebben in zijn armen en benen. Dit kan voor u als ouder een naar gezicht zijn, maar uw kind herinnert zich dat niet. Voor uw kind is het prettig als u hem rustig toespreekt en geruststelt.

Als uw kind onder narcose is, wordt u uit de operatiekamer begeleid. U kunt de ziekenhuisoverall en klompen weer uitdoen, de operatiemuts afzetten en uw eigen schoenen weer aandoen. U kunt nu wachten in de wachtkamer naast de kinderverkoeverkamer.

De operatie

Het verwijderen van de neusamandel wordt adenotomie genoemd. De neusamandel wordt via de mond verwijderd. Volledige verwijdering van de neusamandel is niet mogelijk. De KNO-arts haalt het middelste, meest verdikte, gedeelte van de neusamandel weg. De neusamandel kan vanuit de randen aangroeien en na verloop van tijd weer klachten geven. Maar dat komt niet vaak voor.

De operatie duurt ongeveer 10-15 minuten.

De kinderverkoeverkamer

Na de operatie moet uw kind weer goed wakker worden uit de narcose. Dit gebeurt op de kinderverkoeverkamer (= uitslaapkamer). Uw kind wordt hier in zijn bed naartoe gebracht. Zodra uw kind terug is op de kinderverkoeverkamer, wordt u gehaald uit de wachtkamer. Het kan zijn dat uw kind nog niet helemaal (goed) wakker is. Uw kind ligt nog aan de monitor (met een knijpertje aan de vinger en/of de plakkers op de borst). Er ligt een zuurstofkapje in het bed bij uw kind. Indien uw kind via een naaldje onder narcose is gegaan, dan heeft uw kind dit naaldje nog in de hand.

Sommige kinderen zijn overstuurd bij het wakker worden; ze huilen en zijn onrustig. Het helpt als u rustig tegen uw kind praat en hem gerust probeert te stellen. Veel kinderen vinden het fijn om bij hun vader of moeder op schoot te zitten.

Het kan zijn dat er bij uw kind wat bloed en vocht uit de neus en mond komt. Als u merkt dat uw kind veel slikt, dan is het goed om uw kind te stimuleren om dit uit te spugen in een bakje of handdoek. Het is goed om naar uw kind te benoemen dat het normaal is dat dit bloed is. Sommige kinderen kunnen (oud) bloed overgeven.

Terug op de kinderafdeling

Als uw kind terug is op de kinderafdeling, krijgt uw kind meteen koud drinken en een boterham aangeboden. Drinken kan pijn doen. Ook het slikken en kauwen kan pijnlijk zijn. **Het is wel belangrijk dat uw kind drinkt.** Door het koude drinken trekken de bloedvaten in de keel sneller dicht. Geef uw kind in het begin om de tien minuten een paar slokjes te drinken om te voorkomen dat de keel droog wordt. U kunt uw kind helpen door hem te prikken voor ieder slokje of glas drinken dat hij opdrinkt.

Bij pijn krijgt uw kind een paracetamol-zetpil. De verpleegkundige komt uw kind regelmatig controleren.

Sommige kinderen zijn misselijk na de operatie. Ze kunnen bloed overgeven. Meestal is dit oud bloed (donkerrood of bruin van kleur) dat uw kind tijdens de operatie heeft ingeslikt. Het is goed om uw kind aan te sporen om het bloed in de mond uit te spugen en niet door te slikken. Uw kind krijgt hiervoor een speciaal spuugbakje.

Sommige kinderen hebben na de operatie tijdelijk een andere stem. Uw kind kan door de neus gaan praten. Dit heet een 'open neusspraak'. Soms is de stem wat hoger geworden. Meestal is deze veranderde stem tijdelijk.

Naar huis

Na een paar uren mag uw kind meestal naar huis. U krijgt een controleafspraak mee naar huis. Na vier tot zes weken wordt uw kind op de polikliniek van de KNO-arts terugverwacht voor een nacontrole.

De verpleegkundige zal vertellen waar u thuis op moet letten en wat uw kind wel en niet mag doen. Ook krijgt u richtlijnen mee over het gebruik van pijnstillers. Geadviseerd wordt om paracetamol-zetpillen voor uw kind in huis te halen.

Vervoer naar huis

We raden u aan om u op te laten halen uit het ziekenhuis, zodat u niet alleen met uw kind in de auto naar huis hoeft te rijden. Gebruik maken van openbaar vervoer of een (brom)fiets wordt afgeraden.

Weer thuis

- **Vragen**

Mocht u thuis, na de operatie, dringende vragen hebben, dan kunt u tijdens kantooruren de polikliniek van de KNO-arts bellen. Buiten kantooruren de afdeling Spoedeisende hulp.

- **Drinken**

Na ontslag uit het ziekenhuis geeft u uw kind regelmatig koud drinken (zonder prik). Het is belangrijk dat uw kind regelmatig drinkt en daardoor slikt. Hierdoor herstelt uw kind sneller.

- **Eerste nacht**

Wij raden u aan om uw kind 's nachts een keer te laten drinken. U kunt dit combineren met het geven van de pijnstilling (iedere vier uur).

- **Pijnstilling**

De eerste week na de operatie zal uw kind nog een pijnlijke, rauwe keel hebben. De keelpijn kan doortrekken naar de oren, vandaar dat uw kind mogelijk oorpijn aangeeft. Als uw kind pijn heeft, dan kunt u paracetamol-zetpillen geven, volgens de dosering op de verpakking.

U moet uw kind **geen** pijnstillende middelen geven die salicyl bevatten (zoals aspirine, dolviran, witte kruispoeders, APC-tabletten). Dit zijn namelijk bloedverdunnende medicijnen die de kans op een neabloeding vergroten.

- **Verhoging of koorts**

Uw kind kan ook verhoging hebben. Dit is normaal na deze operatie. Wanneer de temperatuur van uw kind, ondanks de paracetamol zetpillen hoger wordt dan 38,5 °C moet u dit laten weten aan de KNO-arts (tijdens kantooruren) of de afdeling Spoedeisende Hulp (buiten kantooruren).

- **Vocht uit de neus en oren**

Na de operatie kan er nog een aantal dagen vocht uit de neus komen. U kunt dit het beste gewoon wegvegen. Als dit na een week niet is gestopt, belt u met de polikliniek KNO.

- **Braken**

Uw kind kan ook thuis nog 'oud' bloed braken (bruine vloeistof). Dit is bloed dat uw kind tijdens de operatie heeft ingeslikt. Dit is normaal. Ook kan uw kind hierdoor zwarte ontlasting krijgen.

- **Nabloeding**

Als uw kind thuis veel helder rood bloed braakt, bleek ziet, klam aanvoelt en zich ziek voelt, is er mogelijk sprake van een nabloeding. Een nabloeding kan tot acht dagen na de operatie plaatsvinden. Belt u in dat geval met de polikliniek van de keel-, neus- en oorartsen (tijdens kantooruren) of met afdeling Spoedeisende Hulp (buiten kantooruren).

- **Naar buiten**

Uw kind mag drie dagen na de operatie niet naar buiten. Kijk daarna zelf of uw kind weer naar school, het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal kan gaan.

- **Zwemmen**

Uw kind mag de eerste week na de operatie niet zwemmen.

- **Tandenpoetsen**

Uw kind mag na de operatie gewoon de tanden poetsen met tandpasta.

- **Verwerking**

Op de meeste kinderen maakt een dagopname in het ziekenhuis veel indruk. Sommige kinderen hebben enige tijd nodig om alle indrukken te verwerken. Het kan zijn dat uw kind zich daardoor anders gedraagt. Bijvoorbeeld bedplassen, angstig dromen, niet alleen gelaten willen worden, huilen zonder aanleiding. Dit is een normale reactie na een ziekenhuisopname. Dit gedrag zal na enige tijd weer over gaan. Vaak helpt het bij de verwerking om een kind extra aandacht te geven en wat meer geduld te hebben. Sommige kinderen kunnen in een gesprek of tijdens spel hun gevoelens gemakkelijker uiten. Speel bijvoorbeeld de ziekenhuissituatie na en laat uw kind eens de arts of verpleegkundige zijn en u of een pop (of knuffel) de patiënt. U mag tijdens de dagopname foto's maken van uw kind. Deze foto's kunnen helpen bij het praten over de dagopname en daardoor helpen bij de verwerking.

Voorzieningen in het ziekenhuis

- **Toiletten**

Het toilet op de kamer is bedoeld voor de opgenomen kinderen. Voor de ouders zijn de toiletten aan het begin van de afdeling te vinden.

- **Telefoneren**

U mag een mobiele telefoon gebruiken op de kinderafdeling. Op de operatie- en kinderverkoeverkamer moet uw telefoon helemaal uit.

- **Roken**

Roken is overal in het ziekenhuis verboden. U kunt hiervoor terecht buiten het ziekenhuis.

- **Parkeren**

Op het ziekenhuisterrein moet u voor het parkeren betalen van 7.00 tot 21.00 uur. Soms kan het goedkoper zijn om een dagkaart te kopen; u kunt dit zelf bij één van de betaalautomaten regelen.

Vragen over de opname

Wanneer u nog dringende vragen heeft over de opname, kunt u van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 - 10.00 uur bellen met de afdeling Opname en Planning. Voor andere vragen kunt u terecht bij de polikliniek van de KNO-artsen.

Kinderen en patiëntenrechten

Tegenwoordig wordt de mening van kinderen steeds serieuzer genomen. Zij worden zoveel mogelijk betrokken bij zaken die hen aangaan, ook in de gezondheidszorg. Kinderen hebben net als volwassenen patiëntenrechten. Deze zijn vastgelegd in de Wet op de Geneeskundige Behandelings-Overeenkomst (WGBO). De wet is met ingang van 1 april 1995 van kracht geworden en onderscheidt drie leeftijdsgroepen:

- **kinderen tot 12 jaar**

Tot 12 jaar is het kind in de gezondheidszorg afhankelijk van ouders en hulpverleners. Het belang van het kind gaat echter altijd boven de wens van de ouders.

- **kinderen van 12 tot 16 jaar**

Kinderen in de leeftijd van 12 tot 16 jaar kunnen alleen behandeld worden als beiden, kind en ouders, daar toestemming voor geven.

- **jongeren vanaf zestien jaar**

Vanaf 16 jaar mogen jongeren zelf beslissingen nemen over hun medische behandeling. Zij hebben dezelfde patiëntenrechten als volwassenen.

De site www.jadokterneedokter.nl geeft op een speciaal op kinderen aangepaste manier informatie over de WGBO.

Klachten

Het kan voorkomen, dat u over sommige onderdelen van de behandeling of het verblijf in het ziekenhuis niet tevreden bent. Als u klachten of problemen heeft, bespreek deze dan in eerste instantie met de behandelend arts of het afdelingsmanager van de kinderafdeling. Zij zijn bereid met u te overleggen en te zoeken naar een oplossing. Mocht dit niet tot het gewenste resultaat leiden, dan kunt u uw klacht, bij voorkeur schriftelijk, indienen bij de afdeling klachtenbemiddeling van het ziekenhuis. Voor schriftelijke informatie over de mogelijkheden en de gang van zaken verwijzen wij u naar de folder 'Heeft u klachten of suggesties'. Deze folder kunt u vinden in het rek met folders op de kinderafdeling.

Meer informatie

Meer informatie over behandelingen en ziekten van Keel, Neus en Oren kunt u lezen op de website www.kno.nl.

Wilt u meer informatie over het Elkerliek ziekenhuis, de afdeling KNO en de kinderafdeling, kijkt u dan op www.elkerliek.nl.

Telefoonnummers en adressen

Polikliniek Keel-, Neus- en Oorartsen

Locatie Deurne

T: 0493 – 32 89 16

Locatie Helmond

T: 0492 – 59 59 56

Kinderafdeling

T: 0492 – 59 56 25

Pedagogisch medewerkers

T: 0492 – 59 52 70

Afdeling Opname en planning

T: 0492 – 59 59 65

elke werkdag van 9.00 tot 10.00 uur

Spoedeisende hulp

T: 0492 – 59 55 71

Locatie Helmond

Wesselmanlaan 25

5707 HA Helmond

T: 0492 – 59 55 55

Locatie Deurne

Dunantweg 16

5751 CB Deurne

T: 0493 – 32 88 88

Locatie Gemert

Julianastraat 2

5421 DB Gemert

T: 0492 – 59 55 55

